

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. Causa cur Christus, infans parvulus natus sit, est major Dei gloria, per parva operantis magna. Thema. Parvulus natus est nobis. Isaiaë 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

PRO FESTO NATIVITATIS DOMINI.
EXHORTATIO I.

Proponit causam, cur Christus Infans fieri voluerit, scilicet
ob majorem Dei gloriam.

T H E M A.

Parvulus natus est nobis. Isaïæ 9. 6.

Heresis olim extitit, ab Authore suo Apelle, Apellitarū nomen sortita: quæ quidem Christum Dominum crucifixum, mortuumque pro nobis; minime verò parvulum natum, puerilibusque miseris subjectum fuisse credebat: quasi illum minus deceret nasci, quàm mori. Contra hanc insurgit Tertullianus, Author antiquissimus, de carne Christi Cap. 5. ita scribens: *Quid magis erubescendum nasci an mori? Carnem gestare, an Crucem? Circumcidi, an suffigi? Idolari, an sepeliri? In præsepe deponi, an in monumento recondi?* Clare loquitur Propheta Evangelicus Isaïas, mythenia

anreogratiz seculo eventura prævidens, dum ait Cap. 7. 15. *Ecce Virgo concipiet, & pariet Filium. & vocabitur nomen ejus Emmanuel; Butyrum & mel comedet, ut sciat reprobare malum & eligere bonum.* Hoc est (ut Mellistius Doctor exponit) *Infans erit, & infantilibus vescetur alimentis.* Nemo prudens negaverit, DEUM potuisse sibi formare corpus humanum, omnino perfectum, quale esse consuevit in atate virili; quemadmodum Adamo primo Parenti nostro efformavit in Paradiso: At hoc noluit; sed potius Infans parvulus de Virgine nasci elegit.

Causam hujus rei majorem DEI gloriam esse, præfenti exhortatione demonstrabimus.

B 2

I. Si

I.
Causa
infantiae
Christi est
major Dei
gloria.

I. Si causam parvitaris Emmanuelis nostri rescire aveamus, ipsummet interrogemus Infantem. O Divine Infans, quæ (obsecro) causa est, quod non in virili statura, sed infantili mundum ingredi volueris? Si penitus Infantulum hunc intueamur, tacet quidem, sed oculos in cælum ad Patrem cælestem elevare videtur; indicans causam esse gloriam Patris: Confirmantque id ipsum Angeli, ipso tacente, concinentes: *Gloria in excelsis Deo*. Verum quomodo ex eo Dei gloria oriatur, non illico apparet. Quare sciendum est, extrinsecam Dei gloriam in eo consistere, ut Dei Potentia, Sapientia, Bonitas, aliæque Attributa Divina hominibus innescant: Gloria enim est clara cum laude notitia: Sed hinc rursùm oritur dubium; reluceatne major Dei gloria & innotescat magis Dei Potentia, Sapientia & Bonitas, quod Christus sit infans parvulus, infirmus, contemptus? An verò non longè magis divina hæc Attributa elucescerent, si Salvator Mundi & Messias in Lege promissus, mundum ingrederetur in ætate virili, staturâ perfectâ, velut Adam, speciosus ut Absalon, fortis ut David, corpore magnus & supereminens omnes, ut Saul.

Respondemus, Carissimi, nequaquam id ad DEI gloriam conduxisset: **V**ERUM enim cum sit infinita Sapientia utique elegit, quod fuit ad majorem Dei gloriam; nec aliud potuit eligere: elegit autem corpus infantile: at cur hoc ipsum? **D**EUS in eo ponit gloriam suam eamque demonstrat, non quod simpliciter patret miracula,

& molietur magna; sed quod ea patret per vilia instrumenta. Quemadmodum Scriptori majori gloria est, pulchrum efformare characteres calamo inepto, quam apto, & Pictori pingere elegantet penicillo rudi, quam subtili: Ita Deo Domino nostro majori honori est magisque ostendit Potentiam suam, si per minima operetur maxima, quam si per majora eadem efficeret.

Unde cum pientissima & fortissima Heroïna & simul humillima Judith cælestem à DEO opem postularet adversus Bellicosum Holofernem, ejusque formidabilem exercitum, approbat ad Deum. c. 9. 15. *Erit hoc memoriale nominis tui; cum manu femine deperat eum.* Quali dicat Majori erit tibi gloria, per imbellem feminam proterente hunc Ducem, quam per alium generosum Pugilem vel exercitum.

Quemadmodum majus robur & Potentia, majorque inde exorta est gloria Samsoni, quod mandibulâ alni, vili instrumento, occiderit mille viros, quam si adhibuisset acinacem, aut romphæam bis acutam; ita majus Dei robur & Potentia ac gloria est per Infantem hostes potentes vincere. Et hæc major dei gloria fuit sternere Goliathum per Davidem juvenem, & quidem fundâ, quam per Heroem aliquem gladio & hastâ instructum; ita patret Dei major elucet Potentia & gloria per infantem hostes suos debellare, quam per virum robustissimum.

Quid enim gloriosius, quam mundum longè, latèque dominantem vincere? Vicit Infans. Quid gloriosius, quam carnem omnibus insultantem compi-

mere? compressit Infans. Quid gloriosius, quam Dæmonem omnibus imperantem subjugare? Subjugavit Infans. Valde igitur in eo Dei omnipotentia & fortitudo elucescit. Deinde quanta potentia in tot, quæ circa Infantem hunc accidunt, mirabilibus refulget? Puellus hic in stabulo tenebroso nascitur; & claritas Dei circumfulget Pastores: quanta potentia, quanta gloria! Hic Puellus jacet in præsepio, absque famulatio; & Cherubini ac Seraphini, famulaturi advolant è cælo: quanta gloria? Hic Puellus ab Herode Rege negligitur; sed à tribus Magis ab Oriente, stellâ duce, venientibus adoratur: quanta gloria? Hic Puellus jacet inter brutas animantes, & Angeli annuntiant ejus gloriam apud mortales: dormit quietè in præsepio, & omnis Hierosolyma turbatur & angitur. Præ rigore tremit, & Herodem facit contumilicere: teneras ex ocellis fundit lacrymas, & omnes pueri infra bimatum, in tota Regione effundunt sanguinem. O quanta hic elucet in hoc infante Dei Potentia, Sapientia, Bonitas & Gloria? Præclarè S. Chrylóstomus: *Tanto tempore in cælu tonuit, & non salvavit: in cunis vagiit & salyavit. Toties tonuit in Oriente, & nullus Rex se ideo movit loco suo: gemit & more infantili lacrymatur in cunis, & efficit, ut è sua Patria egrediantur tres Reges. Fecit multa alia prodigia in Ægypto sub Pharaone Rege, in aère, in aqua, in agris, in domibus, in aula & extrâ; neminèque convertit suam videns transiit infantiam; & ad veri Numini agnitionem totum illud regnum transfudit.*

An non igitur, Charissimi, ex his omnibus clarè liquet, majorem Deo gloriam accrevisse, ex infantia Christi, quàm si absque ea, in virili atate, salutem nostram in terris operatus fuisset? Major enim inde, ut vidimus, Dei Potentia, Sapientia, Bonitas, aliæque attributa resplendent. Laudemus ergo Dei potentiam, quæ tanta per hunc infantem operatus est prodigia! Glorificemus ejus sapientiam, qui per parva novit debellare magna, & per infirma confundere fortia! Deprædicemus ejus Bonitatem, qui per hunc infantem tori mundo succurrere, salutemque adferre dignatus est.

II. Nunc Protasi, addamus apodicticè atque ex dictis colligamus, ac dicamus, hodie dum à Deo eandem observari methodum, gloriam suam mundo manifestandi: dum infinita ejus Potentia, Sapientia & Bonitas per parva operatur magna, & maxima, per minima. Id est opera magna & gloriosa efficit, non per superbos, sed per humiles. *Deus enim superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. Jacobi 4. 6.*

R. P. Cornelius Vishavæus insignis Tironum in Societate nostra Magister, hoc dare solebat Tironibus suis documentum, ad sanctæ humilitatis commendationem. *Deus gaudet res ex nihilo condere, quod è modus infinita ejus virtuti proprius sit, & claritè eam prodatur: ut igitur hanc rerum universitatem & pulcherrimam speciem ex nihilo procreavit; ita & in animis hominum, mundum, ornatumque virtutum, ex nihilo, id est, ex humilitate, quâ suum quisque*

II.
Per parvos & humiles
Deus magna operatur ad gloriam suam.

quisque nihilum profiteatur, effocere: super-
bos vero: insinua tentationibus subicere,
quod id Deus permittat, ut diffidere sibi dis-
cant. Tannerus in vita pag. 74. Hæc
ergo est praxis Dei, gaudet res ex nihilo
condere, solet humiles nihilum suum
agnoscentes, ad magna efficienda,
velut aptissima instrumenta, adhi-
bere.

Asserebat olim Deus Regi Pharaoni
Exodi 9. 16. *Idcirco posuisti, ut ostendam
in te fortitudinem meam; & narretur no-
men meum in omni terra.* In quoniam ve-
ro Deus contra Pharaonem maximè
potentiam suam demonstravit? In hoc
videlicet, quod bellum grave & into-
lerabile ei indixerit per cyniphe, mi-
nutissima animalcula. Egyptii enim
qui ad alias sibi inflictas plagas excæ-
cati & indurati fuerant, aspicientes &
sentientes hæc volatiles tutmas, protin-
us exclamârunt: *Digitus Dei est hic,*
Exodi 8. Ita hodie dum Deus, ut ma-
gis ejus elucescat potentia, per minima,
seu per humiles, operatur maxima.
Innumeris res hæc comprobari posset
exemplis.

1. Quàm admiranda Deus in mundo
universo operatus est per humiles &
idiotas Apostolos? Nonne in omnem
terram exiit sonus eorum; & Reges
ac Principes cum Regnis & Regionibus
jugo Christi subdidit? Ut verè di-
xerit Doctor Gentium: *Infrma mundi
elegit Deus, ut confundat fortia, & qua
stulta sunt Mundi, ut confunderet Sapien-
tes?*

2. Quàm admiranda patravit idem
Deus per Antonios, Paulos, Simeones,

Franciscos, homines indoctos, sed om-
nino humiles: *Humilibus autem dat gra-
tiam.* Non multi nobiles, non multi
potentes mundi: sed debiles magna ef-
ficiunt pro gloria Dei, & stupenda ope-
rantur.

3. Quàm admiranda egit idem be-
nignissimus Deus per Theresiam Vir-
ginem humilem, quæ & 32. Monaste-
ria ædificare, libros conscribere, alios
instruere, Ordinem reformare potuit,
similiter de S. Clara, aliisque Ordinum
fundatricibus legere est? Quæ licet Ju-
ditha de Holoferne, ita de mundo, car-
ne, & Dæmone triumphârunt. *Infrma
Mundi Deus eligit, ut confundat fortia.*

4. Quàm admiranda operari digna-
tus est Deus per S. Ignatium, per unum
militem sæcularem, talem Ordinem
Religiosum per totum mundum ex-
citavit. Quàm admiranda per S. Franci-
scum Xaverium in India fecit? quoti-
anarum millia in Ecclesiâ ovile in-
trodixit; Idololatricæ abstulit? Quàm
admiranda per reliquos primos Socie-
tatis nostræ Patres; qui erant viri hu-
millimi, eleemosynis viventes, holti-
talia frequentantes, omnem saltum de-
clinantes, rudibus & pueris catechetis
explicantes. Et quid non egere in Con-
cilio Tridentino, in Gallia, Germania,
Hispania, Italia, India & Japonia? Idem
in illorum sequacibus & posteris depre-
hendere licet, quò majori fuere humilitate;
eò copiosiores, in proximo, fructus
fecere; & gloriosiora pro Dei gloria
machinati sunt. Admiranda fecit R.P.
Franciscus de Villanova; vir humilitate
excellens. Erat is parentibus agro-
norum

libus natus, doctrinā modicā instructus, Grammatica rudimenta pueris tradens; & assidue Domi in culinā mitteris, aliisque vilibus officiis se exercens; & tamen, quanta sunt, quae pro Dei gloria & salute animarum egit? Tanto fervore concionatus est, ut in stuporem dederit Auditores; etiam doctissimos; & 144. selectissima capita ad Societatem adduxerit. Collegium Complutense edificavit & fundavit, ad alia plurima multum contulit, Cordubæ, Montillæ, Conchæ, Placentiæ. Ut Tanneros in vita ejus referret. Ex quibus omnibus cernimus, Deum eligere infirma mundi, ut fortia quæque confundat.

Quæ cum ita sint, concludamus, Charissimi, majorem Dei gloriam provenisse ex Christi infantia & humilitate, quam ex ejus staturâ virili assumptâ profuxisset. Discamus quodque, si verè cupiamus, Deum per nos, tanquam instrumenta, operari magna, per nostras catecheses, conciones, sci-

entias, conversationes efficere multa, oportere nos esse humiles in oculis nostris: ita ostender in nobis gloriam suam, & per humilia confundet fortia: & sicut per cyniphe, prosternet per nos Pharaonem stygium, & tanquam per alteros Davides, dejiciet Goliathum; & tanquam per mandibulam asini, sternet mille viros, quos vel à peccatis ad gratiam, vel ab hæresi ad fidem orthodoxam perductos Christi jugo subjiciemus. Simus humiles & cum Sancto Francisco, Sancta Theresia, Sancto Ignatio & primis Patriarchis nostris, magna pro Dei gloria operabimur. E contra verò si superbi inflati, viribusque propriis nixi fuerimus, incassum laboraturi sumus: *Deus enim superbis resistit & humilibus autem dat gratiam. Deposuit potentes de sede: & exaltavit humiles.*

* *

PRO